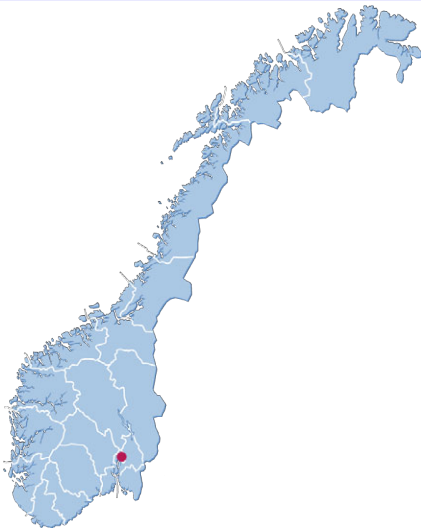
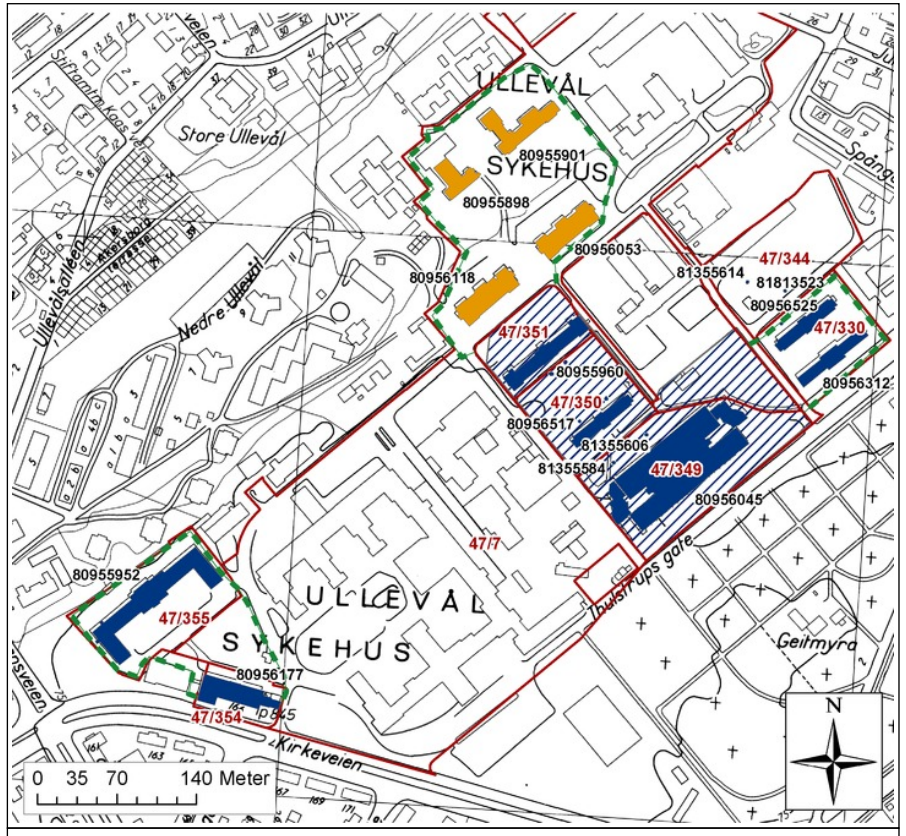

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Oslo
 Kommune: 301/Oslo kommune
 Opprinnelig funksjon: Sykehus
 Nåværende funksjon: Sykehus
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 50

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
9900404	1 Administrasjonsbygget	1921 - 1924	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80956177	47/354
9900401	19 Forebyggende medisin	1900 - 1903	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Utomhus	80955960	47/351
9900416	2 Søsterhjemmet	1916 - 1921	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80955952	47/355
9900378	20 Hudavdelingen	1900 - 1903	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	80956118	47/7
9900400	24 Sykehusmuseum	1887	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør/Utomhus	80956517	47/350
9900399	25 Lab.blokken	1978 - 1980	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør	80956045	47/349
9900379	31 Dagkirurgi/kjeve	1900 - 1903	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	80956053	47/7
9900380	32 Psykiatri 6 A	1912 - 1914	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør	80955898	47/7
9900381	35 Psykiatri 6 B	1917 - 1921	Verneklasse 2, bevaring	Eksteriør/Interiør	80955901	47/7
9902684	47 Soria Moria barnehage	1887	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	80956525	47/330
9900410	48 Kontorer	1915	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	80956312	47/330
9903017	Fire frittstående miasmetårn	1887	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør	4 ulike	47/344,349

Vern kompleks

Formål: Formålet med vern er å bevare et representativt utvalg bygninger fra sykehusets historie, og fortrinnsvis slik at de danner et samlet kulturmiljø. Vernet skal sikre bygningenes arkitektur, materialbruk og detaljering.

Begrunnelse: Ullevål sykehus har meget stor helsehistorisk verdi i kraft av å være det anlegget i Norge som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Bygningene knyttet til det opprinnelige epidemisykehuset har betydelig medisinhistorisk verdi som enkeltobjekter. Sammen med senere pasientbygninger og økonomibygninger utgjør det eldre bygningsmiljøet et sjeldent bredt utvalg sykehusbygninger av høy helsehistorisk, arkitektonisk og kulturhistorisk verdi. Deler av bygningsmiljøet, særlig bygningene langs Kirkeveien, har betydelige miljøkvaliteter og symbolverdi knyttet til sykehusets funksjon.

Omfang: Vernet omfatter et utvalg bygninger fra sykehusets første byggeperiode og frem til 1980. Vernet omfatter bygningenes eksteriør og deler av interiør samt uteområde vist på kart.

Beskrivelse kulturmiljø

Bakgrunn

Planleggingen av Ullevål sykehus begynte i 1884, da var byens helsefunksjoner fordelt på en rekke mindre, spedte enheter. Tomt ble innkjøpt blant annet av de gårdene som gav navn til sykehuset, Lille og Store Ullevål, som lå langt utenfor den da utbygde byen Christiania, i nabokommunen Aker. Det første anlegget, en epidemiavdeling, ble oppført etter tegninger av arkitekt Adolf Schirmer og tatt i bruk 1887. Det innledende byggetrinnet, med spredte, lave paviljonger og beplantninger imellom, ble oppført etter idéer om smittespredning med røtter i antikken. Som sådan var dette anlegget enestående i norsk målestokk. Allerede nå ble også lengderetningen for samtlige paviljonger og sykebygninger slått fast som sydvest-nordøst, og med de fleste sykerommene mot sydøst.

Fra 1894 ble Victor Nordan fast arkitekt for anlegget, og det er i byggeperioden 1898-1903 vi får de første av det titall, karakteristiske og til dels svært store - blokkene i to, tre eller fire etasjer. Fasaden på avdelingene hadde tysk forblendingsten i rødt og gult, som fortsatt preger bildet av Ullevål. I dette byggetrinnet ble også den gamle administrasjonsbygningen og en del brakker oppført, samt en klynge med økonomibygninger som kjøkken, vaskeri og kjelhus.

I den tredje, meget omfattende og langvarige byggeperioden 1912-1926 ble hovedadkomsten flyttet fra Thulstrups gate (nå Østre gate) til den nye administrasjonsbygningen langs Kirkeveien, og ble markert med et imponerende tårn. Medisinsk avdeling ble bygd symmetrisk mot kirurgibygget fra 1902 og en påkostet park ble anlagt mellom disse. Psykiatri og hud fikk bygninger i områdets nordlige del, og en rekke mindre brakker tilkom. Nå begynte en også å oppføre personalboliger, et par villaer for legene og et stort kompleks for sykepleierne, søsterhjemmet.

Frem til 1950-tallet bestod sykehuset av to nokså klart definerte deler: Schirmers opprinnelige rektangulært formede anlegg, og Nordans murbygninger fordelt på en håndfull bygninger ved Kirkeveien og en håndfull i nord på området, adskilt av et kvartal med økonomibygninger. Nå fortsatte sykehusets ekspansjon med bygninger i periodens pragmatiske stil, mens en samtidig begynte å rive bygninger fra de to første utbyggingsperiodene, og en del mer beskjedne bygg fra den tredje. Det første større nybygget var geriatri fra 1952 i den nordlige periferien (vinkelbygget), og fløyen mot Thulstrups gate i 1957. Sistnevnte var et brudd med Nordans storkvartal ved Kirkeveien, mens en med Midtblokken (Erling Bjærtnes, Byarkitekten) fra 1971 helt sprengte målestokken i kvartalet og punkterte sykehusets parkmessige preg. Samme år stod også barnepsykiatrisk avdeling ferdig, en lav struktur med atrium ved psykiatribygningene. I 1977 stod arkitektene Østbye, Kleven og Almaas's laboratoriebygg ferdig, et arkitektonisk særpreget bygg som samtidig introduserte en ny stil og målestokk i nærheten av Schirmers paviljonger. Slutten på 1940-tallet så også starten på en storstilt utbygging av personalboliger nordvest på området, både av mindre lameller og høyblokker.

Dagens situasjon

Ekspansjonen på området har fortsatt, både i den sørlige delen av området som har fått barnesenter(1998) pasienthotell(1999) og helikopterplattform(2005). Midt i storkvartalet ble det åpnet en ny mottaksavdeling (1995) mens et nytt kreft- og isolatsenter stod ferdig i 2007. Det foreligger også ekspansjonsplaner i retning av det relativt åpne området med de resterende paviljongene fra 1880-tallet. Det har i en årrekke vært kontakter mellom byantikvaren/riksantikvaren og sykehuset men det foreligger ingen klarhet om hvilke deler av området som bør bevares. To av de bygninger hvor enigheten om bevaring har vært relativt stor, administrasjonsbygningen og søsterhjemmet, var i 2007 gjenstand for vesentlige eksteriørendringer. Med få unntak er de resterende eldre bygningene kraftig preget av endringer innvendig og nokså kraftig preget utvendig. Et unntak er museumsbygningen fra 1887. Ikke desto mindre vurderes flere av enkeltbygningen å ha vesentlig helsehistorisk verdi, og samlede deler av anlegget stor verdi som helhet.

Eiendomshistorikk

1884: Planleggingen av nytt bysykehus begynte, eiendommen Lille Ullevål innkjøpt.

1885: Arkitekt Adolf Schirmer presenterte en plan etter forslag fra stadskonduktør G. Bull og overlege G.E.Bentzen.

1887: Fire sykepaviljonger, observasjonsbygning, økonomibygning, likhus og stall ferdig.

1892: Første byggetrinn fullført.

1894: Victor Nordan fast arkitekt for sykehuset.

1898-1903: Den andre store utbyggingsfasen, skifte fra paviljonger til blokker.

1898: Gml administrasjonbygg ferdig

1902: Kirurgisk avd., patologen, kjøkken, kjelhus og vaskeri ferdig.

1903: Difteriavdelingen og de to gamle hudavdelingene ferdige.

1909: Store Ullevål innkjøpt

1911: Planen av 1911 stadfestet.

1912-1926: Den tredje store utbyggingsperioden.

1914: Første psykiatribygg ferdig.

1915: Medisinsk avdeling ferdig. Paviljong L ferdig.

1917: Mottakelsespaviljongen ferdig.

1919: To legevillaer oppført.

1921: Psykiatribygg B og Søsterhjemmet ferdig.

1924: Den nye administrasjonsbygningen ferdig, hovedadkomsten til Kirkeveien.

1925: Opparbeidet park mellom kirurgi- og medisinafdelingene.

1926: Den nye hudavdelingen står ferdig.

1937: Innstilling om fremtidig utbygging.

1940: Operasjonsfløy i kirurgiblokken ferdig.

1952: Geriatribygningen (Vinkelbygget) fullført.

1957: Thulstrupfløyen ferdig.

1971: Midtblokken og barnepsykiatrisk avdeling ferdig.

1977: Laboratoriebygget ble reist.

1987: Hundre år etter åpningen rives den gamle økonomibygningen.

Verneverdige bygg

Byggnr: 9903017
GAB nr: 4 ulike
Navn: Fire frittstående
miasmetårn
Oppført: 1887

Byggnr: 9902684
GAB nr: 80956525
Navn: 47 Soria Moria
barnehage
Oppført: 1887

Byggnr: 9900378
GAB nr: 80956118
Navn: 20 Hudavdelingen
Oppført: 1900 - 1903

Byggnr: 9900379
GAB nr: 80956053
Navn: 31 Dagkirurgi/kjeve
Oppført: 1900 - 1903

Byggnr: 9900380
GAB nr: 80955898
Navn: 32 Psykiatri 6 A
Oppført: 1912 - 1914

Byggnr: 9900381
GAB nr: 80955901
Navn: 35 Psykiatri 6 B
Oppført: 1917 - 1921

Byggnr: 9900399
GAB nr: 80956045
Navn: 25 Lab.blokken
Oppført: 1978 - 1980

Byggnr: 9900400
GAB nr: 80956517
Navn: 24 Sykehusmuseum
Oppført: 1887

Byggnr: 9900401
GAB nr: 80955960
Navn: 19 Forebyggende
medisin
Oppført: 1900 - 1903

Byggnr: 9900404
GAB nr: 80956177
Navn: 1
Administrasjonsbygget
Oppført: 1921 - 1924

Byggnr: 9900410
GAB nr: 80956312
Navn: 48 Kontorer
Oppført: 1915

Byggnr: 9900416
GAB nr: 80955952
Navn: 2 Søsterhjemmet
Oppført: 1916 - 1921

Foto: Økaw arkitekter.

Fra Ullevål sykehus. Foto: Økaw.

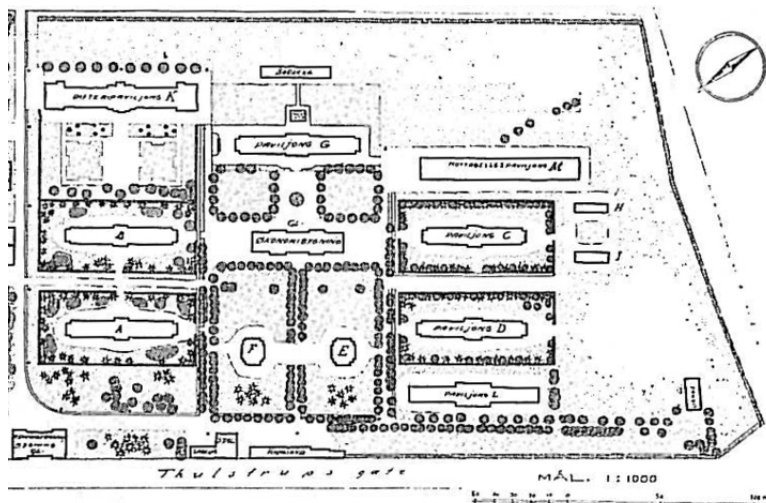
Foto: Økaw (Joanna Zurawska).

Foto: Økaw.

Foto: A. B. Wilse. Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

Utsnitt situasjonsplan, med paviljongene, fra 1937. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

Kart fra 1938 med Ullevål sykehus. Foto: Faksimile av kart fra Oslo byarkiv.

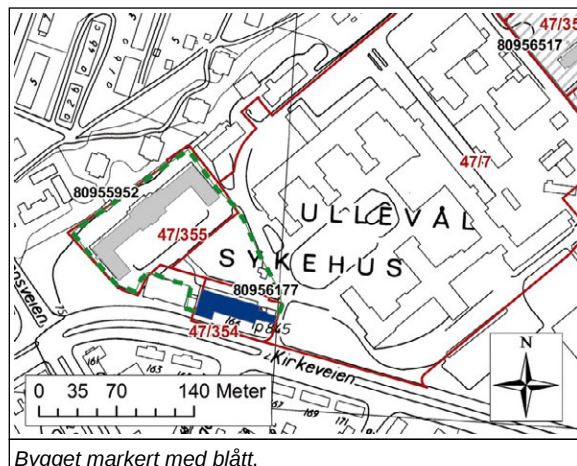
Kart fra 1958 med Ullevål sykehus. Foto: Oslo oppmålingsvesen 1958. Digitalisert av Oslo byarkiv.

BYGNING 9900404 1 Administrasjonsbygget

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956177
Gnr/bnr:	47/354
Oppført:	1921 - 1924
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Kontor
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	Annet vern: Bevaringsverdig jfr. Oslo kommunes gul liste

Bygget markert med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Administrasjonsbygningen ligger i øst-vestlig retning i sykehusområdets sør-vestre del, parallelt med Kirkeveien. Bygningen er i tre fulle etasjer og består av et langt midtvolum, et tverrstilt volum mot vest, og et tårn mot øst. Loftsetasjen har dessuten vært brukt til beboelse og arker og kobbhus danner viktige dekorative elementer. Hovedatkomsten til Ullevål var i mange år gjennom tårnfoten i bygningens vestre del. Med spiret er tårnet 44,5 meter høyt, og oppfattes med sin rike dekor, blant annet byens våpen innhugget i granitt, som selve symbolet for Ullevål sykehus. Fasadene har samme type gulrøde forblendstein som de andre bygningene fra 2. og 3. byggetrinn. Takene er tekket med skifer, med unntak for den kobberkledd tårnhetten. Stilmessig kan bygningen betegnes som nordisk nybarokk. I 1. etasje i bygningens vestre del ligger lokalene til det som opprinnelig var sykehusets apotek. Dette signaliseres fortsatt med en lyktestolpe i smijern og teksten "Apothek", og samme tekst er innhogd i granitt over inngangsdøren. Publikumsrommet er rikt dekorert med veggmalier, brystningspaneler og rikt detaljerte snekkerarbeider. Interiøret er i hovedtrekk godt bevart.

Sammendrag bygningshistorie

Bygningen er opprinnelig oppført som administrasjonsbygning. Hovedinngangen var gjennom tårnfoten og på tårnets østside var det et lite vaktrom samt sykehusanleggets telefonsentral. I hovedfløyens 1. etasje var det kontorer for kasse og bokholderi, postkontor, direktørkontor, etc. I den vestlige fløy har Ullevål apotek til relativt nylig hatt lokaler. I annen etasje har det vært tannklinikk, kontor for forvalter, økonomer, etc, samt kasino, foredrags- og spisesal for legene. I 3. etasje var det legebibliotek, og ellers i hovedsak leiligheter for legene. I 4. etasje var det undervisningslokaler for forskolen for sykepleierskeelever, og ellers boligrom for elevene. I dag er det så å si utelukkende kontorlokaler i bygningene. I 2007 ble originalvinduene utskiftet med nye.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare administrasjonsbygningen som et sentralt element i Ullevål som landets største sykehus, og som et utpreget signalbygg. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering. Formålet er videre å bevare interiøret i lokalene til det opprinnelige apoteket i første etasje.
Begrunnelse:	Administrasjonsbygningen har stor helsehistorisk verdi i kraft av å være en viktig del av det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Som forseggjort hovedinngang og Ullevåls ansikt mot Kirkeveien har bygningen både betydelig symbol- og miljøverdi.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør samt interiøret i det opprinnelige apoteket i første etasje.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Apoteket
Beskrivelse: Apotekets interiører er relativt godt bevart, selv om den gamle disken er blitt flyttet for å kunne benytte lokalene til møterom. Verdifulle interiørdetaljer er bl.a. svungne omramninger til dører i flammberg, originale medisinskap, blyglassvinduer og forseggjorte porselenskummer, ventesofaer innfelt i veggen og veggmaleriene til reklamemaleren Gunnar Tandberg med motiver fra farmasiens og legkunstens historie.

BYGNING 9900404 1 Administrasjonsbygget

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900404 1 Administrasjonsbygget

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

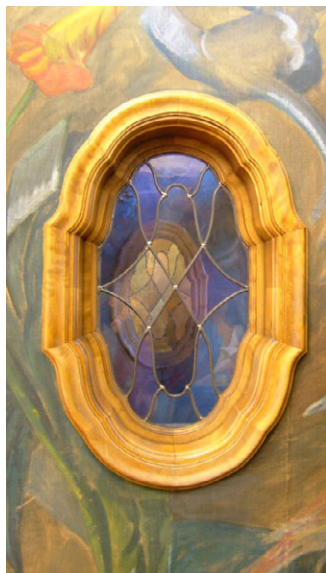
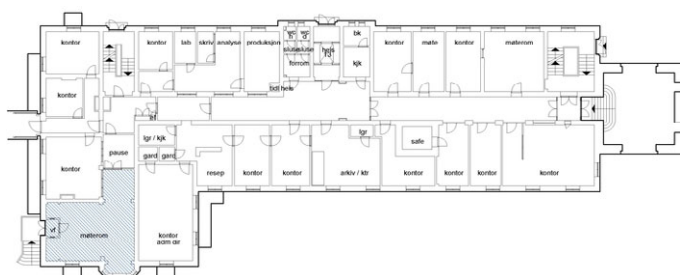

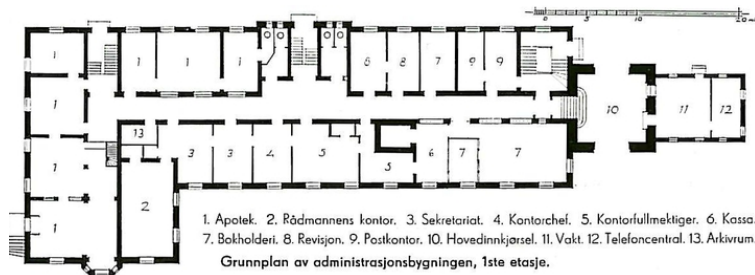
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Plantegning 1. etasje.

Historisk plantegning. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

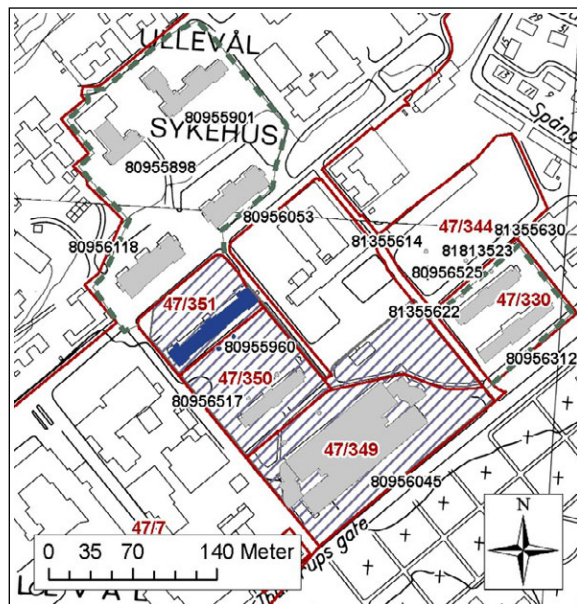
Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80955960
Gnr/bnr:	47/351
Oppført:	1900 - 1903
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Ikke registrert: null
Vernestatus:	Annet vern: Bevaringsverdig jfr. Oslo kommunes gul liste

Bygget markert med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Tidligere paviljong K (nå nr 19) var oppført som en del av epidemisykehuset og spesielt rettet mot difteripasier. Strukturelt fremtrer også bygningen som en del av Schirmers paviljongsystem og i likhet med disse har den såkalte miasmetårn som friskluftinntak. Den er likevel med sin lengde (85 m) og sine 2,5 etasjer betydelig større enn disse, og arkitekturen er også preget av den forblendstein som er noe av Ullevåls signatur. Stilmessig er den i en slags "institusjonshistorisme" med lett buede vinduer og utstikkende, trappehus og tverrstilte gavler, som strukturende trekk. Til forskjell fra de andre bygninger som blir oppført samtidig, eller noe senere, har den midtkorridor, men slik at man også av og til passerer gjennom sykesaler som går fra yttervegg til yttervegg. Loftsetasjen var brukt til bolig for sykepleiersker og piker. Det ble betont at interiøret oppfylte hygieniske krav, at alle overganger var avrundet, gulvet belagt med linoleum og at operasjonsstuer og klosetter hadde fliser på veggene. Et spesielt trekk ved denne bygningen, som også er fanget i noen berømte bilder av fotograf Wilse, er de balkonger i 2. etasje som var tiltenkt besøkere til pasientene. De fleste vinduene er skiftet ut, bortsett fra i trapphusene. Enkelte originale ytterdører er bevart. Bortsett fra dette har bygningen høy grad av autenticitet i eksteriøret. Interiøret er betydelig endret med nyere dører, overflater osv.

Sammendrag bygningshistorie

Dagens bygg nr 19 (tidligere Paviljong K) var epidemiavdelingens største bygning og rommet 100 pasienter da den stod ferdig i 1903. Det var særlig bestemt for difteripasier, men var innredet slik at den kunne deles i fire uavhengige deler for behandling av opptil fire ulike epidemiske sykdommer. Behovet for spesielle difteribygning minket, og i etterkrigstiden ble bygningen benyttet til etterbehandling av kirurgipasier. Opprinnelig skulle bygningen også ha hatt en identisk pendant for skarlagensfeber lenger nordøst på området. I dag benyttes bygningen til kontorformål av blant annet Klinik for arbeidsmedisin som sorterer under forebyggende medisin.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle difteribygningen fra 1903 som et helsehistorisk verdifullt element på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Difteribygningen har en særlig helsehistorisk verdi ved både å være en del av Adolf Schirmers epidemisykehus (planmessig) og en del av Victor Nordans mer moderne sykehus som vokser frem ved århundreskiftet. Vernet har en særskilt pedagogisk begrunnelse ved at bygningens ventilasjonstårn (miasmetårn) og balkong i 2. etasje fortsatt er intakte. Det siste kjent fra fotograf Wilses berømte bilder av bygningen fra 1905.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør samt de to miasmetårnene.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9900401 19 Forebyggende medisin

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Økaw.

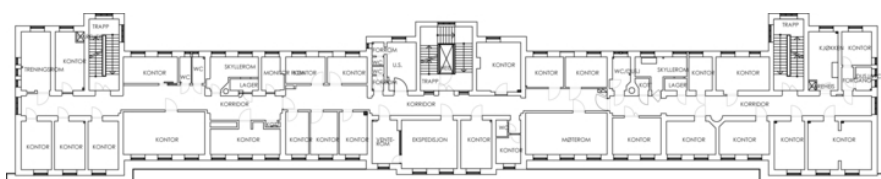
Foto: Økaw.

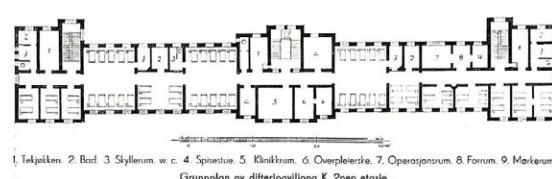
Bygningen med miasmetårnene foran. Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Plantegning 2. etasje.

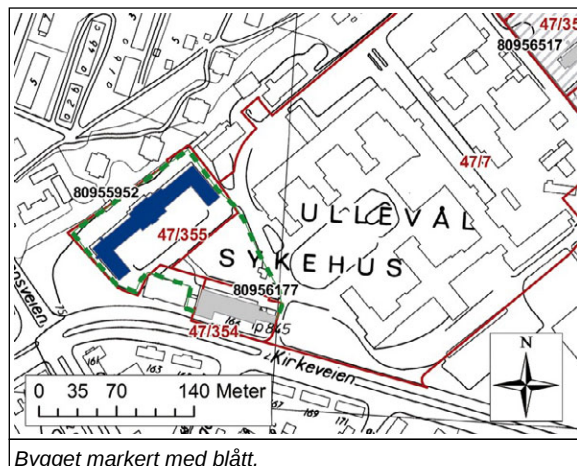
Historisk plantegning 2. etasje. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

BYGNING 9900416 2 Søsterhjemmet

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80955952
Gnr/bnr:	47/355
Oppført:	1916 - 1921
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Bolig
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	Annet vern: Bevaringsverdig jfr. Oslo kommunes gul liste

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Det gamle søsterhjemmet ligger i sykehusområdets sørvestre hjørne, og er et stort anlegg med sine fire etasjer, 127 m lange hovedfløy og 24 m lange sidefløyer og ialt fem trappehus. Ved innflytting bodde det rundt 365 personer i bygningen; sykepleiersker hadde egne rom, mens elevene bodde på 2-, 3- eller firemannsrom. Fellesarealene var i hovedsak i midtpartiet, hvor også hovedinngangen er. I første etasje er det garderobe, spisestue og dagligstue. I andre etasje er det også dagligstue, mens det er en stor forsamlingsal i fjerde etasje. Kjøkkenet var i kjelleren. Fasadene har lignende utforming som de andre bygningene fra perioden, og er kledt med den forblendsteinen som preger Ullevål i den første halvparten av 1900-tallet. Taket er tekket med skifer. Bygningen er omgitt av grøntområder, og vestfasaden har også balkonger. Interiørene i midtpartiet er for en stor del godt bevart.

Sammendrag bygningshistorie

Den gamle sykepleierskebygningen, eller Søsterhjemmet (nr 2), stod ferdig i 1921 og rommet ca 365 beboere. Til da hadde elever og sykepleiersker bodd på fellesrom på avdelingene, ofte på loftene. Det svære, fire etasjer høye nybygget var et imponerende syn og skapte tilnavnet "Palasset". I anleggets midtparti er fellesarealene hovedsaklig plassert slik som spisesal, bibliotek, forsamlingsal, dagligstuer, etc. I kjelleren fantes et eget kjøkken, men dette ble avviklet i 1985.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare det gamle søsterhjemmet (nr 2) fra 1921 som et helsehistorisk verdifullt element på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Søsterhjemmet har stor helsehistorisk verdi i kraft av å være en viktig del av det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. I tillegg til at bygningen er imponerende som arkitektonisk monument bør den sosialhistoriske verdien og betydningen som del av utdanningshistorien i Norge særlig fremheves.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør og interiøret i fellesarealene og korridorer i første etasje. Omfang er markert på plantegning.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9900416 2 Søsterhjemmet

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Interiør

Interiørnr:

Interiørnavn: Interiør 1. etg

Beskrivelse: 1. etasjes midtparti rommer store fellesarealer som opprinnelig var planlagt for sykepleiere og sykepleierelever. Rett ved inngangen er det ett 90 m2 stort rom til venstre, og ett til høyre. Førstnevnte var opprinnelig garderobe , mens sistnevnte var elevenes dagligstue. Rett frem er den store spisesalen på 150 m2 som til høyre står i forbindelse med et mindre spiserom og en 60 m2 stor peisestue med bibliotek. Til venstre er det et anretningsrom. Alle rommene, inkludert gangen midt i, er rom med høyt i tak, 4 m, og med en innredning preget av firkantete pillarer og takbjelker kledd med eik. Gulvet har parkett. Peisestuen har inventar som glassvinduer, peis og glasskap. Rommene har samlet et litt mørkt , høytidelig og særegent preg.

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

BYGNING 9900416 2 Søsterhjemmet

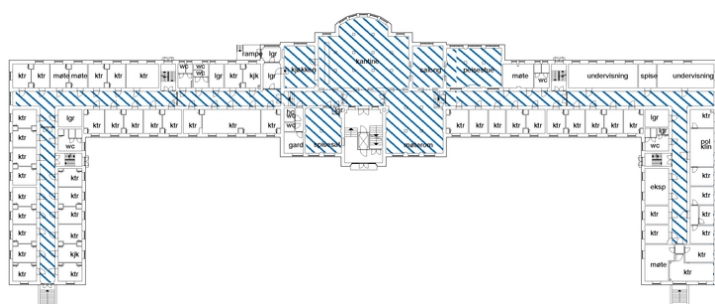
Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

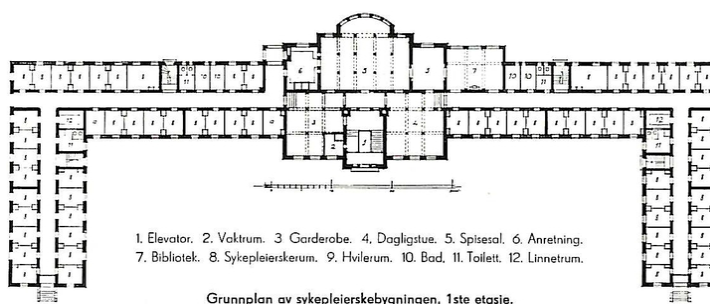
Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Plantegning 1. etasje.

Historisk plantegning. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

Spisesal 1. etg Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

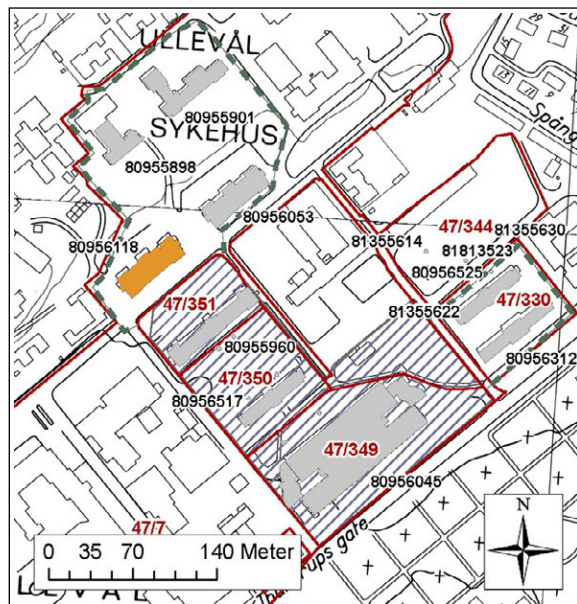
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900378 20 Hudavdelingen

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956118
Gnr/bnr:	47/7
Oppført:	1900 - 1903
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	

Bygget markert med gult.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning 20 (og dets søskenbygning, nr 31) ligger like nordvest for det gamle epidemisykehuset, langs og på vestsiden av det som i dag heter Vestre gate. Vis-a-vis ligger den gamle differiavdelingen (nr 19). Disse er bygd samtidig (1903), men 20 og 31 er oppført i tre etasjer og en innredet loftsetasje med kobbhus. Materialprofilen med forblendstein og skifertak er den samme, og grepet med midtparti og to sidefløyer er av lignende slag. Bygning 20 hadde også sidekorridor på nordvestsiden, men som nå delvis er igjenbygd ved en utvidelse av 1. etasje. Bygningen har fått noen nyere balkonger, og vinduer og dører er i hovedsak utskiftet. Autentisiteten er altså ikke svært høy selv om inntrykket fra sydsiden og kortsidene er relativt likt det opprinnelige.

Sammendrag bygningshistorie

Hudavdelingen (nr 20) bestod opprinnelig av to parallelle bygninger oppført i årene 1900-1903. Målgruppen var pasienter med hudsykdommer og veneriske sykdommer samt medisinske og kirurgiske pleiepasienter (Opprinnelig ble begge kalt Hudsyeafdeling med den nordre fløy for menn (V.A) og den søndre (V.B) for kvinner). Hudsyeafdelingen ble i 1926 flyttet til IV, den nordligste bygningen etter Nordans plan. Bygning A ble da hovedsaklig bestemt for medisinske pleiepasienter, med unntak for øyeavdeling i første etasje (nordre fløy), mens B ble bestemt for pasienter med kirurgisk tuberkulose. I første etasje på B var dessuten sykehusets øre, nese- og halsavdeling innredet. I 1958 ble V.B. ombygd og modernisert og avdeling for ansikts- og kjevekirurgi fikk lokaler i den nordre del av bygningen ("Dagkirurgi/kjeve" er også dagens navn på bygningen (nr 31). Hudavdelingen flyttet i 1961 tilbake til V.A., "Hudavdelingen er også dagens navn på bygning 20.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle hudbygningen (nr 20) fra 1903 som et helsehistorisk verdifullt element i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Den gamle hudbygningen, nr 20, (og søsterbygningen nr 31) er sammen med kirurgbygningen (nr 7) av vesentlig helsehistorisk verdi som de første pasientbygningene som blir reist i overgangen fra Schirmers epidemisykehus til moderne bysykehus. Bygningen har også vesentlig verdi som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

BYGNING 9900378 20 Hudavdelingen

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

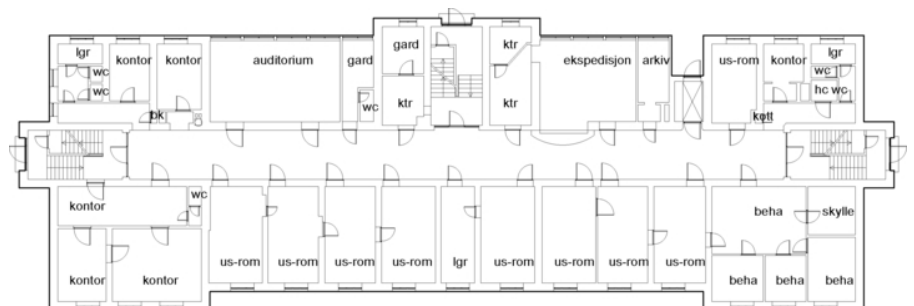
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

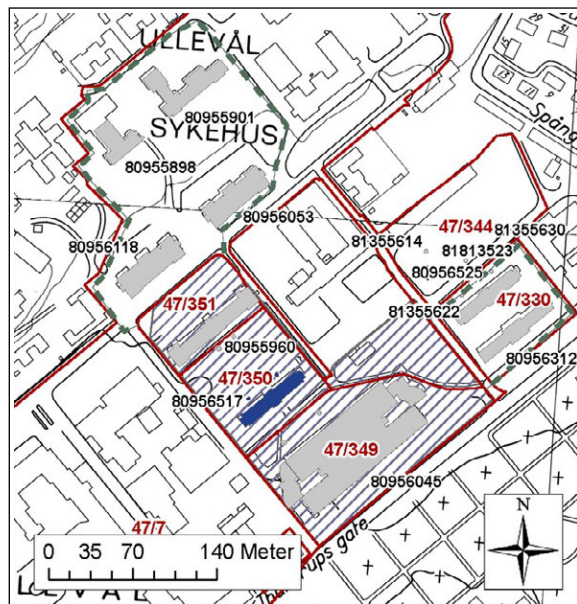
Plantegning 1. etasje.

BYGNING 9900400 24 Sykehusmuseum

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956517
Gnr/bnr:	47/350
Oppført:	- 1887
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Adolf Schirmer
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	Annet vern: Bevaringsverdig jfr. Oslo kommunes gul liste

Bygget markert med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Schirmers gamle epidemisykehus opptar den nord-østlige del av sykehusområdet, og museumsbygningen (nr 24), paviljong B, ligger i den søndre del av dette. Bygningen er langstrakt, ca 55 x 6,5 m, har fire større tverrgående rom, og flere mindre. Med en takhøyde på 4,5 meter gav dette rikelig med lys og luft. På kortsiden mot syd er det et lite tilbygg, som opprinnelig eventuelt også var på sydsiden. Mot nord har fløyene utvendig en lav terrasse som det er full kjeller (opprinnelig tilfluktsrom fra 2. v.krig) under, ellers er det i hovedsak kryperom under bygningene. Mens fløyene er av tre var det toetasjes midtpartiet av brannsikkerhetsgrunner i mur og med tverrstilt tak. I 2. etasje er det fire små rom og en gang med overlys midt i. I dag er trefløyene malt i en brunlig tone (og de høye vinduene ton i ton), mens murpartiet er gråhvitt med dekorative omramninger av rød murstein omkring vinduene. Stilmessig kan bygningen med sin dekor, ferdighuspreg og sine store takutspring betegnes som sveitserstil. To miasmetårn hører til bygningen som generelt er preget av meget stor autentisitet.

Sammendrag bygningshistorie

Det nåværende bygningen til sykehusmuseet utgjorde opprinnelig en del av Adolf Schirmers epidemisykehus. Den stod ferdig som paviljong B i 1887, og størrelse og plan var den samme som for paviljong A, C og D. De var innredet slik at de kunne deles i to isolerte deler og benyttes til to forskjellige sykdommer. Ved sykehusets 100-årsjubileum i 1987 ble paviljongen benyttet til en utstilling og den har senere blitt konvertert til museum. Det er to paviljonger igjen fra den første fasen, men museumsbygningen er den klart mest autentiske av disse.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare epidemipaviljong B (nr 24) fra 1887 som et helsehistorisk element av stor nasjonal verdi i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og opprinnelig/eldre detaljering i eksteriør og interiør.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske sykehusanlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Epidemibygnings B (nr 24) fra 1887 er med sin svært høye autentisitetsgrad et enestående kulturminne i nasjonal målestokk og spiller trolig bedre enn noen annen bygning 1800-tallets tenkning om sykdom og smittespredning. Bygningen har også vesentlig verdi som element i det generelle sykehusmiljøet og som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør, interiør og de to miasmetårnene.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
Interiørnavn: Interiør.
Beskrivelse: Interiøret i bygningen er bevart med stor grad av opprinnelighet mht. planløsning, materialbruk og detaljer.

BYGNING 9900400 24 Sykehusmuseum

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Foto: Økaw.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

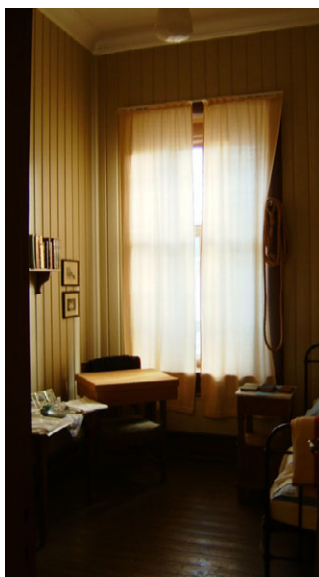

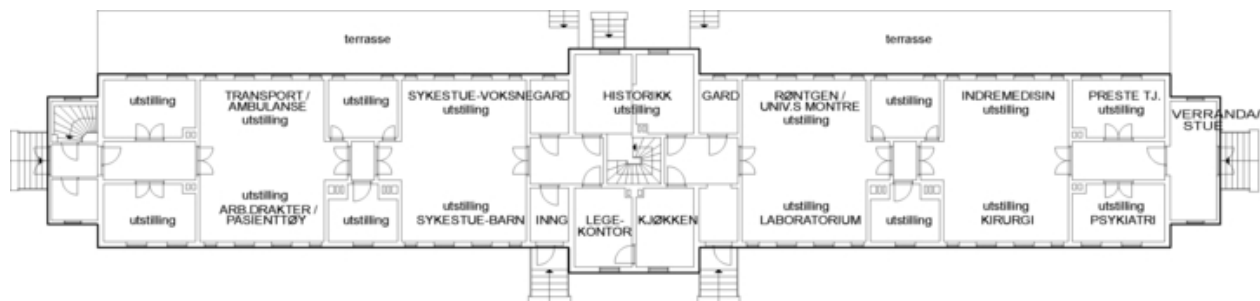
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9900400 24 Sykehusmuseum

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

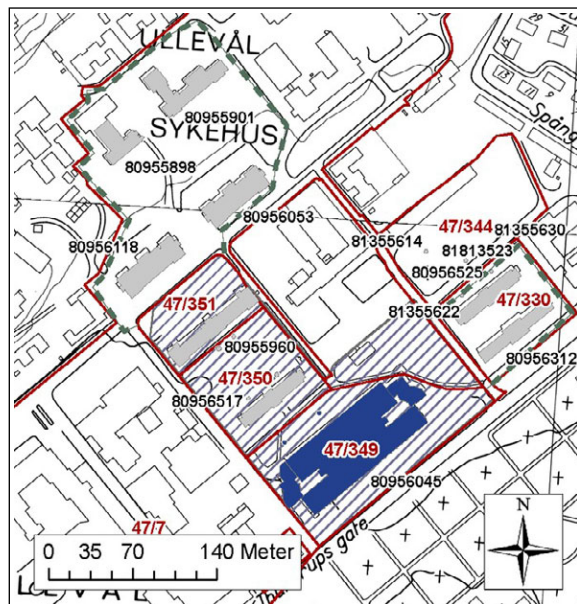
Foto: Leif Maliks,
Forsvarsbygg.

Plantegning 1. etasje.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956045
Gnr/bnr:	47/349
Oppført:	1978 - 1980
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Østbye, Kleven og Almaas
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987.
Vernestatus:	

Bygget markert med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Laboratoriebygningen ligger langs Thulstrups gate i sykehusets østre del og omtrent foran midtaksen gjennom Schirmers epidemisykehus. Den gamle administrasjonsbygningen som lå her ble stående, men er senere revet. Bygningen har samme lengderetning, sydvest-nordøst, som sykebygningene på Ullevål, men deretter er det ikke mange likheter. Hovedbygningen er bare på 6 etasjer, men med den nye konstruksjonen, tekniske mellometasjer, mellom hver laboratorieetasje virker bygningen ruvende. Bygningen er et eksempel på rendyrket modernistisk arkitektur der betongen eksponeres både som konstruktive og dekorative elementer. Hovedfasadene består av betongkonstruksjoner, aluminium og glass med en lysebå tone. De kraftfullt utformede betongkortsidene har en utskytende øvre del med ventilasjonspiper som gir bygningen en karakteristisk profil. Foran hovedbygget er en énetasjes bygning for undervisningsformål. Her er også inngangspartiet, terrasser og trapper trukket inn i den arkitektoniske artikuleringen. Interiøret i høyblokken er planlagt for stor fleksibilitet.

Sammendrag bygningshistorie

Laboratorieforholdene i første halvdel av 1900-tallet og frem til laboratoriebygget stod ferdig i 1980 var ofte lite tilfredsstillende. Det ble både bedrevet forskning, produksjon og undervisning på Ullevål som krevde laboratorier og den nye bygningen var da den stod ferdig det største økonomiske løft Oslo kommune hadde tatt innenfor sykehusutbyggingen på lang tid. Planleggingen hadde begynt allerede i 1960, men planene ble endret gjentatte ganger og først i 1976 ble arbeidene påbegynt. Første byggetrinn stod ferdig i 1978 og andre byggetrinn to år etter.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare laboratieblokka fra 1980 som et arkitektur- og helsehistorisk viktig kulturminne. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, materialbruk og opprinnelige detaljering.
Begrunnelse:	Byggingen av laboratieblokka (ferdig 1980) var et stort økonomisk løft og kan representere helsesektorens økte fokus på mikrobiologi. Blokka har vesentlig bygningsteknologisk verdi som et av de første stedene hvor tekniske mellometasjer introduseres og arkitekturhistorisk verdi i kraft av den særpregede utformingen.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør og interiøret i inngang/mellombygg samt en typisk laboratorieetasje.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

Interiør

Interiørnr:
 Interiørnavn: Interiør.
 Beskrivelse: Interiøret er for det meste bevart med opprinnelig materialbruk, farger og detaljering.

BYGNING 9900399 25 Lab.blokken

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Plantegning 1. etasje.

Korridor, laboratorieblokk. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

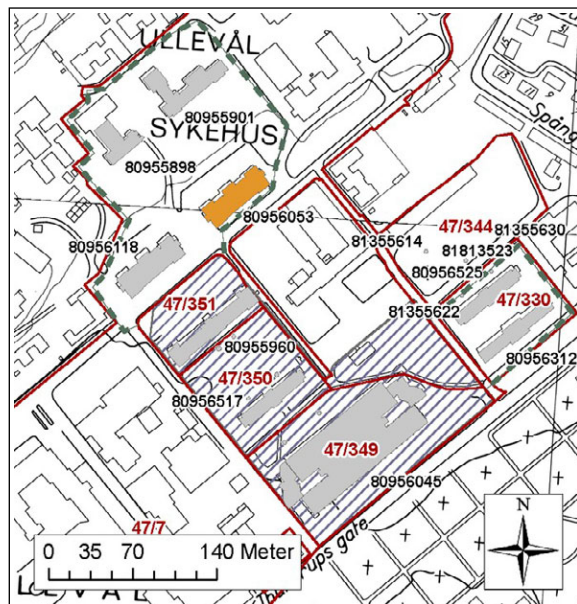
Utsmykning i gangareal. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Interiør lavblokk. Foto: Leif Anker, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956053
Gnr/bnr:	47/7
Oppført:	1900 - 1903
Byggherre:	Oslo Kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	

Bygget markert med gult.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning 31 (og dets søskenbygning, nr 20) ligger like nordvest for det gamle epidemisykehuset, langs og på vestsiden av det som i dag heter Vestre gate. Skrått over gaten ligger den gamle difteriavdelingen (nr 19). Disse er bygd samtidig (1903), men 20 og 31 er oppført i tre etasjer (fire etasjer i fløyene) og en innredet loftsetasje med kobbhus. Materialprofilen med forblendstein og skifertak er den samme, og grepet med midtparti og to høyere sidefløyer er av lignende slag. Bygning 31 hadde også sidekorridor på nordvestsiden, men som nå helt er igjenbygd ved en utvidelse. Bygningen har fått noen nyere balkonger, vinduer og dører er i hovedsak utskiftet. Autentisiteten er ikke svært høy selv om inntrykket fra sydsiden og kortsidene er relativt likt det opprinnelige.

Sammendrag bygningshistorie

Hudavdelingen (nr 20) bestod opprinnelig av to parallelle bygninger oppført i årene 1900-1903. Målgruppen var pasienter med hudsykdommer og veneriske sykdommer samt medisinske og kirurgiske pleiepasienter (Opprinnelig ble begge kalt Hudsyeafdeling med den nordre fløy for menn (V.A) og den søndre (V.B) for kvinner). Hudsyeafdelingen ble i 1926 flyttet til IV, den nordligste bygningen etter Nordans plan. Bygning A ble da hovedsaklig bestemt for medisinske pleiepasienter, med unntak for øyeavdeling i første etasje (nordre fløy), mens B ble bestemt for pasienter med kirurgisk tuberkulose. I første etasje på B var dessuten sykehusets øre, nese- og halsavdeling innredet. I 1958 ble V.B. ombygd og modernisert og avdeling for ansikts- og kjevekirurgi fikk lokaler i den nordre del av bygningen ("Dagkirurgi/kjeve" er også dagens navn på bygningen (nr 31). Hudavdelingen flyttet i 1961 tilbake til V.A., "Hudavdelingen er også dagens navn på bygning 20.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle pleieavdelingen (nr 31) fra 1903 som et helsehistorisk verdifullt element i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Den gamle pleieavdelingen, nr 31, (og søsterbygningen nr 20) er sammen med kirurgbygningen (nr 7) av vesentlig helsehistorisk verdi som de første pasientbygningene som blir reist i overgangen fra Schirmers epidemisykehus til moderne bysykehus. Bygningen har også vesentlig verdi som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

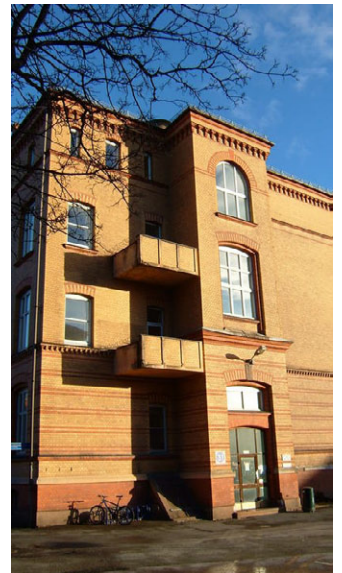
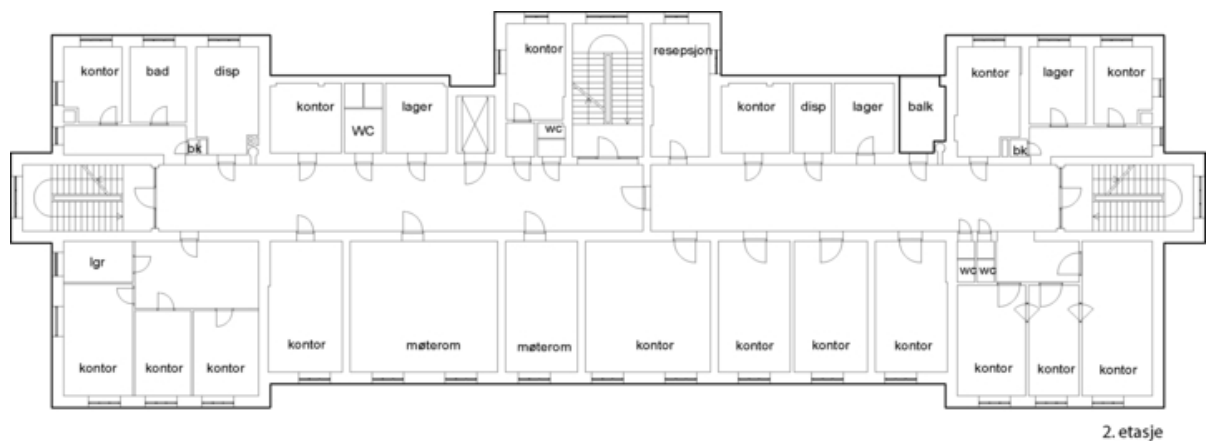

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

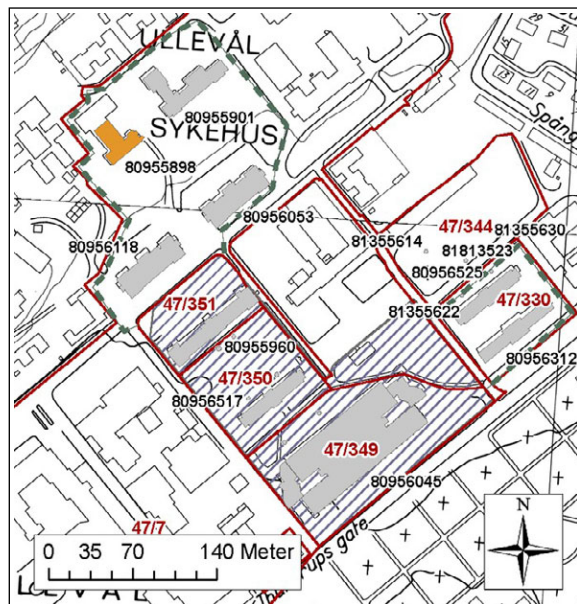
Foto: Leif Maliks,
Forsvarsbygg.

Plantegning 2. etasje.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80955898
Gnr/bnr:	47/7
Oppført:	1912 - 1914
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	

Bygget markert med gult.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning A ble oppført i den nordre delen av sykehusområdet i årene 1912-1914, det vil si i det tredje byggetrinn på Ullevål. Grunnplanen var opprinnelig T-formet med hovedvolumet parallelt med de eldre pasientbygningene, men er i senere tid tilbygget med en lav fløy mot vest. Planløsningen var særpreget med sidekorridor mot nord i den relativt smale hovedfløyen, mens den bredere bakfløyen hadde midtkorridor. Det stilmessige preget er i hovedsak det samme som i det forrige byggetrinn, med gul forblendsteinen som hovedfasademateriale og rød for dekor, granittsokkel, skifer på taket, og neddempe historiserende formelementer som markerer gavler og arker. En risalitt med ark på hovedfasaden markerer bakfløyens posisjon. Vinduene hadde opprinnelig som vanlig på Victor Nordans ullevålbygninger rundbuer i de øvre etasjer og flatere stikkbuer i hovedetasjene. På psykiatriavdelingen var det opprinnelig smårutete vinduer, som ellers ikke var brukt på sykehuset, dette skyldtes trolig sikkerhetsgrunner.

Sammendrag bygningshistorie

Den søndre av psykiatribygningene, IV.A, ble tatt i bruk i januar 1915 og fungerte som lukket mottakelses- og observasjonsavdeling hvor en kunne vurdere hvorvidt pasienten burde overføres til asyl eller annen forpleining. Åpningen av de psykiatriske avdelingene på Ullevål innebar altså i noen grad en normalisering av psykiske lidelser ved at også disse pasientene nå ble lagt inn på et vanlig sykehus. Ved åpningen hadde avdelingen 48 senger, men etter et tilbygg mot vest i 1923 fikk man 54 senger. Psykiatrisk avdeling A kom i stor utstrekning til å fungere som akuttavdeling for Oslo by, men det ble også utviklet mer langvarige behandlingsopplegg. Sistnevnte var trolig en konsekvens av at det også ble drevet forskning her, og man var for eksempel tidlig ute med å ta i bruk gruppeterapi. Etter en omorganisering i 1977 av det psykiske helsevern i kommunen fikk Ullevål et særlig ansvar for den såkalte sektor C. I senere tid har avdeling A fått et énetasjes tilbygg mot vest.

Vern

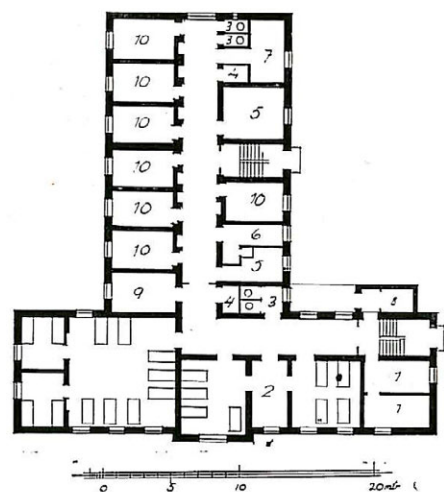
Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle psykiatribygningen (nr 32) fra 1914 som et helsehistorisk verdifullt element i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Den gamle psykiatriavdelingen, nr 32, er av vesentlig helsehistorisk verdi som én av de første psykiatribygningene som blir oppført innenfor rammen av et somatisk sykehus og speiler derigjennom i noen grad tendensen til normalisering av psykiske lidelser. Bygningen har også vesentlig verdi som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

BYGNING 9900380 32 Psykiatri 6 A

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

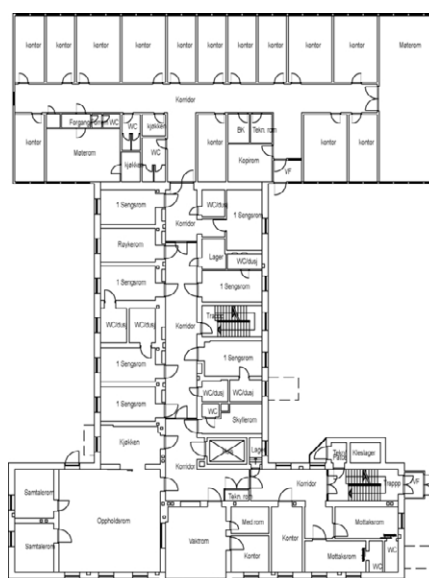
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

1. Kontor. 2. Betjeningsrum. 3. w. c. 4. Kott. 5. Bad. 6. Skyllerum.
7. Tøiinventar. 8. Heis. 9. Tekjækken. 10. Enerum.

Grunnplan av avdeling for urolige (A), 1ste etasje.

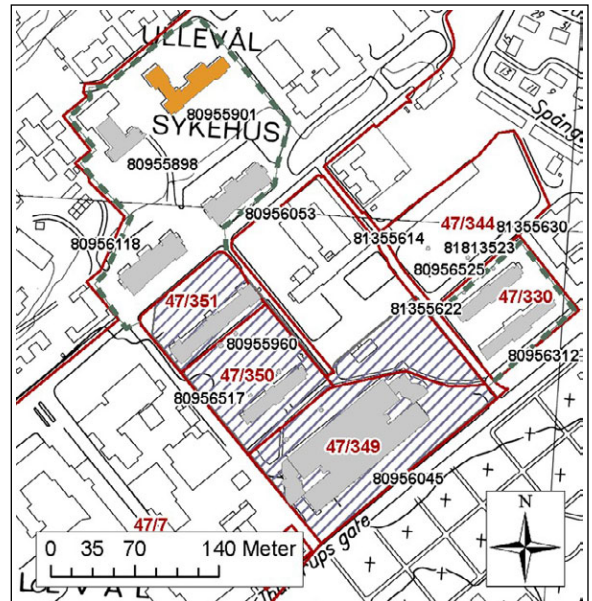
Historisk plantegning, 1. etasje. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

Plantegning 1. etasje.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80955901
Gnr/bnr:	47/7
Oppført:	1917 - 1921
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	

Bygget markert med gult.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Bygning B ble oppført i den nordre delen av sykehusområdet i årene 1917-1921, det vil si i det tredje byggetrinn på Ullevål. Den opprinnelige grunnflaten var betydelig større i B enn på A (1085 m² mot 612 m²) og med tre fulle etasjer. Bygningen var oppført i vinkel med hovedvolumet parallelt med de eldre pasientbygningene. To risalitter med arker og et karnapparti delte opp hovedfasaden. Taket var tekkt med skifer og hadde ventilasjonsdeflektorer dekorativt plassert på mønet. Hovedfløyen hadde sidekorridor på nordsiden (med luftbalkonger), mens bakfløyen hadde sidekorridoren mot øst (også her med luftbalkonger). Det stilmessige preget var i hovedsak det samme som i det forrige byggetrinn, med gul forblendsteinen som hovedfasademateriale og rød for dekor, granittsokkel, skifer på taket, og neddempede historiserende formelementer som markerte gavler og arker. Vinduene var i hovedsak av typen med flate stikkbuer, men med enkelte dekorativt motiverte rundbuevinduer. Begge psykiatriavdelingen hadde smårutete vinduer, som ellers ikke var brukt på sykehuset, noe som trolig skyldtes sikkerhetsgrunner. Vinduene er stort sett utskiftet, men enkelte originaldører er bevart. Fellesrommene i 1. etasje har veggmalier (fresker) av Henrik Sørensen og Alf Rolfsen, mens Per Krogh og Axel Revold stod for utsmykning av samme type i dagligrommet i 2. etasje, det hele bekostet av en donasjon i 1928. Tredje etasje var helt og holdent tiltenkt personalboliger. Særlig verdi har en stor reservelegeboli i 2. etasje som fortsatt har et meget autentisk preg, blant annet er dører, listverk og andre interiørdetaljer i behold.

Sammendrag bygningshistorie

Den andre av psykiatribygningene, IV.B, stod ferdig i 1921. Mens den overordnede målsetningen med både A og B var observasjon og undersøkelser for å vurdere hvorvidt pasienten var sinnssyk og burde være på asyl eller annen forpleining, hadde B ikke samme fokus på urolige pasienter. Her var det både nervøse og sinnslidende og avdelingen ble betegnet som halvåpen. Til tider fungerte B også som rendyrket kvinneavdeling, men den ble også senere utviklet i retning av et såkalt terapeutisk samfunn og skal som sådan ha fungert som noe av en pioneravdeling i Norge og Norden. Fra 1981 kom likevel en omorganisering til akutt-psykiatrisk enhet beregnet på hovedsaklig psykotiske pasienter, og behandlingen ble forandret til et individorientert, terapeutisk miljø.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle psykiatribygningen (nr 35) fra 1921 som et helsehistorisk verdifullt element i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og detaljering.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Den gamle psykiatriavdelingen, nr 35 (og søsterbygningen nr 32) er av vesentlig helsehistorisk verdi som noen av de første psykiatribygningene som blir oppført innenfor rammen av et somatisk sykehus. Særlig verdi i interiøret har de to oppholdsrommene med fresker av kjente malere og en større, legeleilighet i autentisk stand. Bygningen har også vesentlig verdi som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør. Interiørværnet gjelder de to oppholdsrommene med veggmalier i 1. og 2. etasje, og den tidligere legeboli i 2. etasje.
Vernekategori:	Verneklasse 2, bevaring

Interiør

Interiørnr:
 Interiørnavn: Oppholdsrom
 1. og 2. etg.
 Beskrivelse:
 Oppholdsrommene har
 veggmalier utført av H.
 Sørensen, A. Rolfsen, A.
 Revold og P. Krogh.

BYGNING 9900381 35 Psykiatri 6 B

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

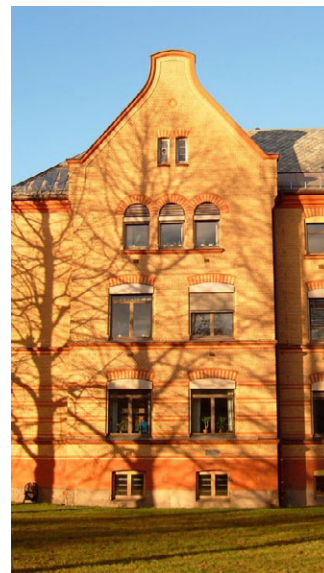
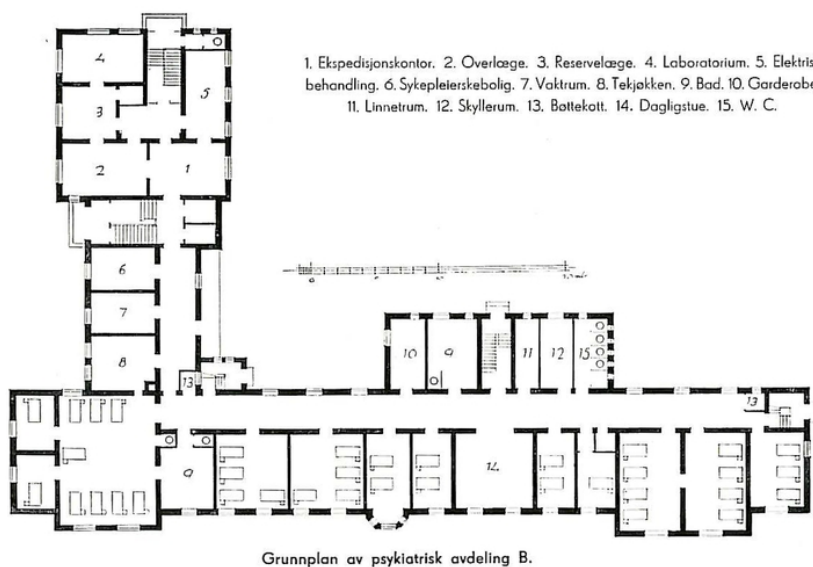

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Historisk plantegning. Foto: Faksimile fra Ullevål Sykehus 1887-1937.

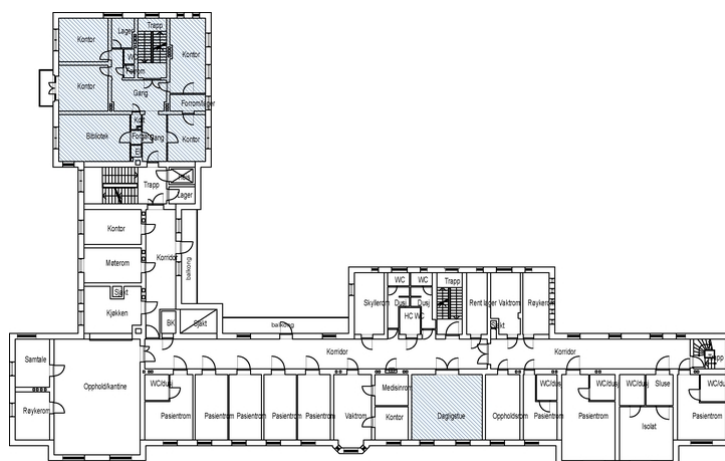
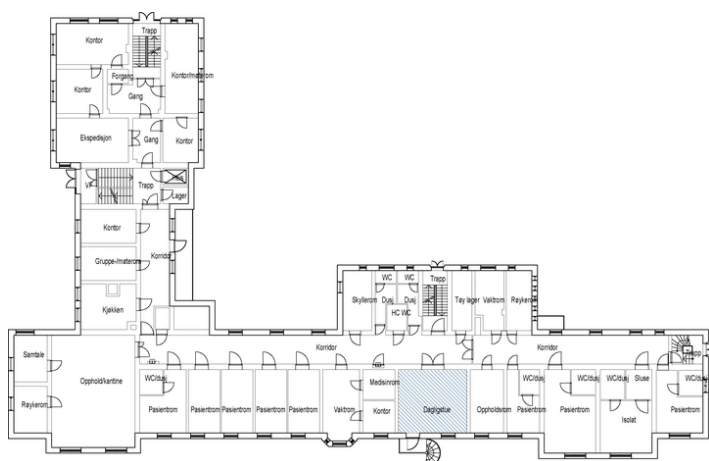

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

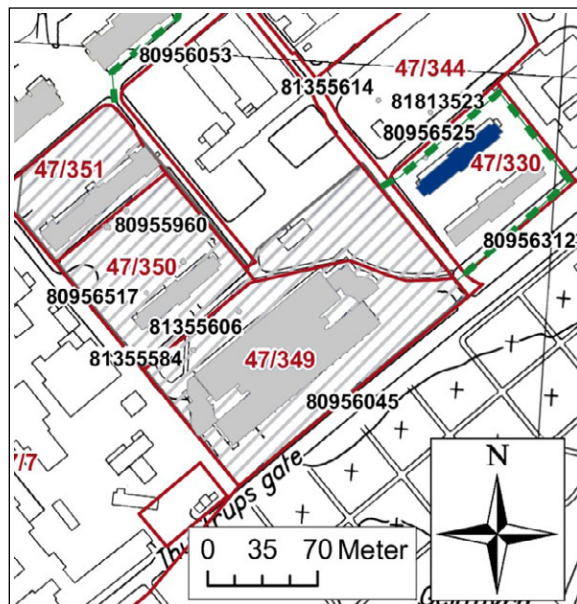
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956525
Gnr/bnr:	47/330
Oppført:	- 1887
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Adolf Schirmer
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987
Vernestatus:	Annet vern: Bevaringsverdig jfr. Oslo kommunes gul liste

Bygget markert med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Paviljong D (nr 47), ligger i den nordøstre del av sykehusområdet, og er del av det opprinnelige epidemisykehuset. Bygningen er langstrakt, ca 55 x 6,5 m, har fire større tverrgående rom, og tre mindre. Med en takhøyde på 4,5 meter ga dette rikelig med lys og luft. Mens fløyene var av tre var midtpartiet av brannsikkerhetsgrunner i mur og i to etasjer. Inngangen var i midtpartiet, på nordvestsiden, men det var også innganger i endene av fløyene. I dag er sidefløyene gråmalt og vinduene hvite, mens murpartiet er varmt gult med dekorative omramminger av rød murstein omkring vinduene. Stilmessig kan bygningen med sin dekor, ferdighuspreg og sine store takutspring betegnes som sveitserstil. To miasmetårn som ligger på vestsiden hører til bygningen. Bygningen er bygget om til barnehage, men har relativt høy grad av autenticitet.

Sammendrag bygningshistorie

Epidemibygnings D (nå nr 47) utgjorde opprinnelig en del av Adolf Schirmers epidemisykehus da den stod ferdig i 1887. Størrelse og plan var den samme som for paviljong A, B og C og de var innredet slik at de kunne deles i to isolerte deler og benyttes til forskjellige sykdommer. Det er to paviljonger igjen fra den første fasen, denne og museumsbygningen, paviljong B, som er den mest autentiske av disse. Siden bygningen ble nedlagt som pasientbygning ble den i 1958 konvertert til viruslaboratorium. Det ble også innredet kontorer i den søndre del og vinduer ble utskiftet. Laboratoriebruken ble avsluttet i 1980 da laboratoriebygget stod ferdig. Omkring 2002 blir bygningen ombygget til barnehage i samarbeid med Riksantikvaren. Det skal da ha vært rester av skifer igjen på taket, og tiltakshaver planla full reetablering av skiferen. Det er nå papp på taket.

Vern

Formål:	Formålet med vernet er å bevare epidemipaviljong D (nr 47) fra 1887 som et helsehistorisk element av stor nasjonal verdi i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og opprinnelig/eldre detaljering samt de to tilhørende miasmetårnene.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Epidemibygnings D (nr 24) er sammen med de andre resterende paviljongene og miasmetårnene enestående i nasjonal målestokk som kulturminne knyttet til 1800-tallets tenkning om sykdom og smittespredning og har dessuten en betydelig grad av autenticitet. Bygningen har også vesentlig verdi som element i det generelle sykehusmiljøet og som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør og de to miasmetårnene.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9902684 47 Soria Moria barnehage

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

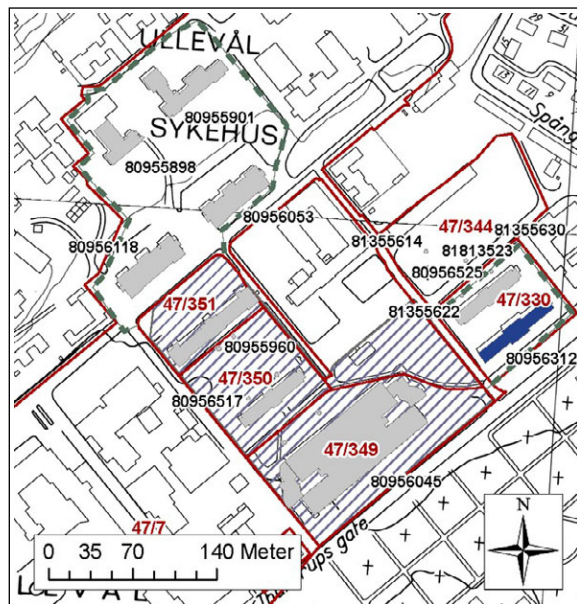

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Ansvarssted/etat:	HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr:	80956312
Gnr/bnr:	47/330
Oppført:	- 1915
Byggherre:	Oslo kommune
Arkitekt:	Victor Nordan
Opprinnelig funksjon:	Helse/pleie
Nåværende funksjon:	Helse/pleie
Bygningsart:	Sykehus
Regulering:	Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret s-2937, 01.10.1987.
Vernestatus:	

Bygget markert med blått.

Schirmers gamle epidemisykehus opptar den nord-østlige del av sykehusområdet, og paviljong L (nr 48), ligger i den nordøstre del av dette, uten egentlig å være en del av den opprinnelige planen. Bygningen er i pusset mur og har en langstrakt grunnplan , ca 70 x 8,7 m, fordelt på to fløyer og et tilnærmet kvadratisk midtparti som har større bredde enn fløyene. Midtpartiet har pyramidetak mens fløyene har valm, tekkningen er skifer. Bygningen hadde fire større tverrgående saler, og en rekke mindre rom. Med en takhøyde på 4,3 meter og høye vinduer gav dette rikelig med lys og luft. I midtpartiet var blant annet ekspedisjonsrom og operasjonsstue. Andreetasjen var brukt til beboelse for betjeningen. Konstruksjonen var armert betongmur med dobbelte hulrom og utvendig puss etter et svensk system ("Effektiv"). Inngangen var på sydsiden i midtpartiet, og på kortsidene. På kortsidene har hjørnene inntrukne verandaer. I dag er bygningen rosaaktig malt og med hvite vinduer. Stilmessig gir bygningen med sine renskårne volumer, knappe dekor og valmede tak snarest et nyklassisistisk preg. Eksteriøret er relativt autentisk og både vinduer og dører synes å være opprinnelige.

Skarlagensfeberpaviljongen L stod ferdig i 1915 og var da tildels oppført etter andre prinsipper enn de som lå til grunn for Schirmers epidemisykehus, den hadde for eksempel ikke miasmetårn. Den var også noe lenger enn de eldre paviljongene (70 m) og med en noe større grunnflate (729 m²). Ellers fulgte L i hovedsak den eldre planen og la seg parallelt med paviljong D. Et likeartet prinsipp var også at bygningen kunne deles i en søndre og nordre halvdel, og at det var et høyere midtparti. Etter bruken som epidemipaviljong skal bygningen blant annet ha vært brukt av barneavdelingen og da for litt eldre barn. De mange ulike paviljongtypene, fra 1880-tallet og frem til etterkrigstiden, har vært, og er tildels fortsatt, et karakteristisk trekk ved Ullevål sykehus.

Formål:	Formålet med vernet er å bevare den gamle paviljong L (nr 48) fra 1915 som et helsehistorisk element av betydelig verdi i sykehusmiljøet på Ullevål. Vernet skal sikre bygningens arkitektur, opprinnelig materialbruk og opprinnelig/eldre detaljering.
Begrunnelse:	Ullevål er det norske anlegg som mest fullstendig reflekterer institusjonsutviklingen i perioden fra 1880-tallet og frem til i dag. Epidemibygning L (nr 48) er verdifull som eksempel på byggingen av paviljonger for sykehusformål i de første tiårene av 1900-tallet og i kraft av en betydelig grad av autenticitet. Paviljongen har også vesentlig verdi som element i det generelle sykehusmiljøet og som del av et samlet kulturmiljø mellom psykiatriblokkene i nordvest og laboratoriebygningen i sydøst.
Omfang:	Vernet omfatter bygningens eksteriør.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 9900410 48 Kontorer

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

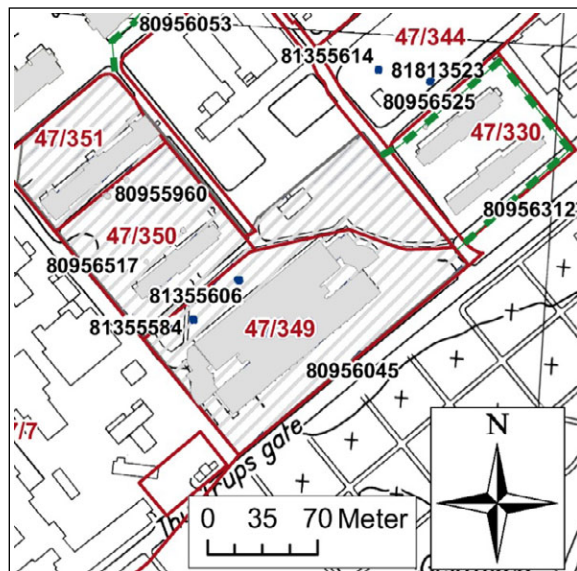
Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

BYGNING 9903017 Fire frittstående miasmetårn

Kompleks 9900029 Ullevål universitetssykehus

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat: HØ Ullevål universitetssykehus HF
GAB nr: 4 ulike
Gnr/bnr: 47/344,349
Oppført: - 1887
Byggherre: Oslo kommune
Arkitekt: Adolf Schirmer
Opprinnelig funksjon: Helse/pleie
Nåværende funksjon: Helse/pleie
Bygningsart: Sykehus
Regulering: Regulert: s-2255, 28.07.77. Endret reg. best. s-2937, 01.10.1987.
Vernestatus:

Tårnene merket med blått.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Miasmetårnene er runde og har en diameter på ca 1 m og en høyde på ca 3 m. Tårnene har en granittsokkel og er oppført i pusset tegl og malt i en lys gråhvit farge. Taket som er dekket med huggen skifer har en sekskantet pyramidal form og avsluttes med en dekorativ kobberkule. Takkonstruksjonen krager ut over murlivet og hviler på konsoller. I nedre del av tårnet er det en luke med en i overkant lett buet tredør. Under bakken er det en forbindelse mellom tårnet og kjelleren på bygningen. De to tårnene som tilhørte den nå revne paviljong C er i relativt dårlig stand, og særlig det som nå står midt på en parkeringsplass.

Sammendrag bygningshistorie

Miasmetårnene ble oppført i 1887 som del av Adolf Schirmers epidemisykehus. De to sørligste (nå like ved laboratoriebygget) ble oppført for paviljong A, mens de to lenger nordøst trolig har tilhørt paviljong C. Formålet med tårnene var å sørge for at paviljongene fikk tilførsel av friskest mulig luft, og lufta måtta da hentes et stykke fra bygningene og (trolig av praktiske grunner) transporteres under jord.

Vern

Formål: Formålet med vernet av de fire frittstående miasmetårnene fra 1887 er å bevare dem som unike medisinhistoriske elementer fra Adolf Schirmers epidemisykehus.

Begrunnelse: De fire frittstående miasmetårnene fra 1887 har betydelig medisinhistorisk verdi som viktige elementer fra Adolf Schirmers epidemisykehus. Tårnene reflekterer datidens tenkemåter om sykdom og smittespredning. Selv om disse tårnene ikke lenger har sin forbindelse med paviljongene intakt er de viktige historiefortellende elementer. Særlig de to søndre tårnene har betydelig miljøverdi som del av parkanlegget.

Omfang: Vernet omfatter de fire aktuelle miasmetårnene. Plassering fremgår av kart.

Vernekategori: Verneklasse 1, fredning

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.

Foto: Leif Maliks, Forsvarsbygg.